စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

မြန်မာကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့

ကုန်သွယ်မှုသတင်းအချက်အလက်နှင့် သုတေသနဌာနခွဲ

ပဲတီစိမ်း

ဈေးကွက်အလားအလာလေ့လာချက်

(ITC MARKET SCAN)

(HS- Code 071331)

Dried, shelled beans of species "Vigna mungo [L.] Hepper or Vigna radiata [L.] Wilczek", whether ...

August 2025

ဈေးကွက်အလားအလာလေ့လာချက်

(ITC MARKET SCAN)

PRODUCT: 080440 Dried, shelled beans of species "Vigna mungo [L.] Hepper or Vigna radiata [L.] Wilczek", whether ...

နိဒါန်း

၁။ ပဲတီစိမ်းဟူသည် Fabaceae မျိုးရင်းဝင် အပင်မျိုးစိတ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ပဲတီစိမ်းကို အဓိက အားဖြင့် အရှေ့အာရှ၊ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် တောင်အာရှတို့တွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ၎င်းကို အရသာ ရှိသော ဟင်းလျာများနှင့် ချိုမြသော မုန့်များတွင် ပါဝင်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ ပဲတီစိမ်းကို ပဲပင်ပေါက်ဖောက်ရန်အတွက် ဥရောပသမဂ္ဂနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့လျက်ရှိပါသည်။ ပြည်ပသို့တင်ပို့ လျက်ရှိသောပဲများတွင် ပဲတီစိမ်းနှင့် မတ်ပဲတို့မှာ အများဆုံးတင်ပို့သော ပဲအမျိုးအစားများ ဖြစ်ကြ သည်။

သုတေသနစာတမ်းပြုစုရခြင်းရည်ရွယ်ချက်

၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပဲတီစိမ်းသည် အဓိကအခြေခံစားသုံးသောသီးနှံ၊ တောင်သူများအဓိက စိုက်ပျိုးလေ့ရှိသောသီးနှံ ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်းသုံးစွဲမှုအပြင် တရုတ်၊ ဗီယက်နမ်၊ အိန္ဒိယ စသည့်နိုင်ငံများသို့ တင်ပို့မှုများရှိသည့်အတွက် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေအများဆုံး ရှာဖွေပေးနိုင်ပြီး စီးပွားရေးဈေးကွက်ပိုမိုရရှိစေနိုင်သော သီးနှံဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ဝယ်လိုအားကြီးမားသောသီးနှံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပဝယ်လို အားရှိသော သီးနှံဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သောတောင်သူများအနေဖြင့် ပိုမိုစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်စေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်း ပြည်ပပို့ရန် အရည် အသွေးမီသော စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုများ ဖြစ်စေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပဝယ်လက်များ ပိုမိုကြိုက်နှစ်သက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိသော ပဲတီစိမ်း၏ ဂုဏ်သတင်း ပိုမိုကောင်းမွန်လာ

စေရန်နှင့် ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ ဈေးကွက်သုတေသန စာတမ်းကို ပြုစုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ ထို့ပြင် ပဲတီစိမ်းတွင် ပရိုတင်း၊ ဗီတာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များစွာ ပါဝင်သဖြင့် ကျန်းမာရေး ညီညွတ်ပြီး ပြည်သူများ စားသုံးမှု ကျယ်ပြန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အနှံ့နေရာ ပေါင်းစုံတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး ရာသီဥတုပေါ်မူတည်၍ အရည်အသွေး ပိုမိုကောင်းစေနိုင်သော၊ အထွက်နှုန်းပိုမိုကောင်းစေ နိုင်သောသီးနှံအဖြစ် လေ့လာစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဆိုပါပဲတီစိမ်းအား ချက်ပြုတ်၊ အချဉ်၊ အချို အသင့်စားစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး၊ တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များအဖြစ် အဆင့်မြှင့်ဖန်တီးနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း သုတေသန စာတမ်းပြုစုတင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပဲတီစိမ်းစိုက်ပျိုးမှု အခြေအနေ

၄။ မြန်မာ့သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအများဆုံး၏ တစ်ခုအပါဝင်ဖြစ်သော ပဲတီစိမ်းသီးနှံသည် အစိုဓာတ် ရရှိနိုင်ပါက တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် သီးနှံဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပဲတီစိမ်းကို အထက် မြန်မာပြည်၊ အောက်မြန်မာပြည်ဒေသနှစ်ခုလုံးတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး အထက်မြန်မာပြည်တွင် မိုးရေသောက်သီးနှံအဖြစ် မိုးဦး၊ မိုးလယ် တွင် သီးသန့် (သို့) ဝါ၊ ပဲစင်းငုံတို့ နှင့်သီးညှပ် စိုက်ပျိုး ကြသည်။ အောက်မြန်မာပြည်တွင် မိုးစပါးအပြီး သီးထပ်စိုက်ပျိုးကြပြီး ရေသွင်းနိုင်သည့်ဒေသ များတွင် မိုးကြိုသီးနှံအဖြစ်စိုက်ပျိုးကြသည်။ ပဲတီစိမ်း အဓိကစိုက်ပျိုးသည့် တိုင်းဒေသကြီးများမှာ အထက်မြန်မာပြည်တွင် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတို့ ဖြစ်၍ အောက်မြန်မာပြည်တွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး တို့ဖြစ်ပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် အစေ့အစိမ်းရောင်မျိုးများကိုသာ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိရာမှ ယခုအခါ အနီ ရောင်မျိုးများကိုလည်း တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလာကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထင်ရှားသောပဲတီစိမ်းမျိုးများ မှာ–ရေဆင်း-၈၊ ရေဆင်း-၁၁၊ ရေဆင်း-၁၄၊ ရေဆင်း-၁၅၊ ခရမ်း ရွှေဝါစသည်တို့ ဖြစ်ကြပြီး ရောင်း ဝယ်ရာတွင် ဒေသအလိုက် ပဲတီစိမ်း၊ ပဲတီရွှေဝါ၊ အညာရွှေဝါ စသည်ဖြင့် ခွဲခြားရောင်းဝယ်ကြသကဲ့

သို့ အစေ့အရွယ်အစားအပေါ်မူတည်၍ လုံးကြီး၊ လုံးလတ်၊ လုံးသေးဟူ၍လည်း ခွဲခြားရောင်းဝယ်ကြသည်။

ပဲတီစိမ်းစားသုံးခြင်း၏ အာဟာရဓာတ်များနှင့် ကျန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူး

၅။ ပဲတီစိမ်းတွင် ပါဝင်သော အာဟာရဓာတ်များမှာ အမျှင်ဓါတ် ၄.၃၈ %၊ ပရိုတင်း ၁၉.၇၉ %၊ အဆီ ၁.၃၉ %၊ ပြာဓါတ် ၃.၈၃ %၊ ကာဘိုဟိုက်ဒြိတ် ၅၅.၃၉ %၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်စာယင်နိုက် ၂.၉ မီလီဂရမ်/ ၁၀၀ မီလီဂရမ် တို့ပါဝင်ကြသည်။

၆။ ပဲတီစိမ်းစားခြင်းဖြင့် သကြားပမာဏကိုထိန်းညှိပေးနိုင်ခြင်း၊ အမြင်အာရုံကောင်းစေခြင်း၊ အသည်းကိုစောင့်ရှောက်ပေးနိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်ခံစွမ်းအားတိုးတက်မြင့်မားစေခြင်း၊ ကင်ဆာရောဂါမဖြစ်နိုင်အောင် ထိန်းချုပ်ပေးနိုင်ခြင်း၊ အဆိပ်အတောက်များကို ဖယ်ရှားပေးနိုင်ခြင်း၊ သွေးတိုးရောဂါမှ ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ အရိုးအားကောင်းစေခြင်း၊ အရွယ်တင်နုပျိုစေခြင်း စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများရရှိစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင်မျက်နှာအသားအရေကောင်းစေခြင်း၊ဆံသားကို ကောင်းကျိုးပြုခြင်း၊ ဇီဝဖြစ်စဉ်မှန်ကန်စေခြင်း၊ ကိုလက်စထရော ထိန်းညှိပေးခြင်း၊ အစာကြေညက်လွယ်ခြင်း၊ အရိုးအားကောင်းစေခြင်း၊ စိတ်အာရုံခံစွမ်းအား တိုးပွားစေခြင်း၊ ဗိုင်းရပ်ပိုးအန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ခြင်း စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

ပဲတီစိမ်း အသုံးဝင်ပုံ

၇။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပဲတီစိမ်းအစေ့များကို ချက်ပြုတ်စားသောက်သကဲ့သို့ အပင်ဖောက်၍လည်း ပဲပင်ပေါက်အဖြစ် စားသောက်ဖွယ်ရာမျိုးစုံတွင်လည်း ထည့်သွင်းစားသောက်ကြသည်။ ပဲတီစိမ်းအစေ့ကို သင့်ရုံအပူချိန်ဖြင့် လှော်၍အခွံချွတ်ပြီး အစေ့ခွဲခြမ်းကို အမှုန့်ကြိတ်ကာအထွေထွေစားသောက်ကုန်များ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပဲကြာဇံနှင့် ပဲမုန့်များကို ပဲတီစိမ်းမှ ပြုလုပ်သုံးစွဲပါသည်။

၈။ ပဲတီစိမ်း အစေ့ (၁) ပေါင် ရေစိမ်၍ အပင်ဖောက်လျှင် ပဲပင် ပေါက် (၆) ပေါင်မှ (၈) ပေါင်အထိရနိုင်ပါသည်။ လေပွခြင်း (Flatulence factor) x (Oligosaccharides, Fattinose Stachy-

oses)တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပဲတီစိမ်းတွင် ယင်းဓာတ်ပါဝင်မှုနည်းသည်ဟုယူဆရသည်။ ထို့ကြောင့် ပဲတီစိမ်းကို စားသောက်သူများတွင် အခြားပဲကို စားသောက်သောအခါ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော လေပွခြင်း (ဗိုက်အောင့်ခြင်း) မဖြစ်ဟု သိရှိရပါသည်။

ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းဝယ်ယူသောနိုင်ငံများနှင့် မြန်မာ့ပို့ကုန်နှိုင်းယှဉ် လေ့လာချက်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၌ ကမ္ဘာ့ပဲတီစိမ်း အများဆုံးတင်သွင်းသော(၁၀) နိုင်ငံ

Fig 1: Top 10 World importers in 2024

No	Importers	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)	Share in world imports (%)
1	India	857486	760985	1127	38.3
2	China	468120	596321	785	20.9
3	Viet Nam	129433	186174	695	5.8
4	Indonesia	96641	101622	951	4.3
5	Japan	83773	48859	1715	3.7
6	United States of America	53983	29493	1830	2.4
7	United Arab Emirates	42107	52163	807	1.9
8	Thailand	41134	47938	858	1.8
9	Dominican Republic	40339	29716	1357	1.8
10	Philippines	39997	47933	834	1.8
	other	386780	397782	-9985	17.3
	World	2239793	2298986	974	100

Source: ITC Trade Map

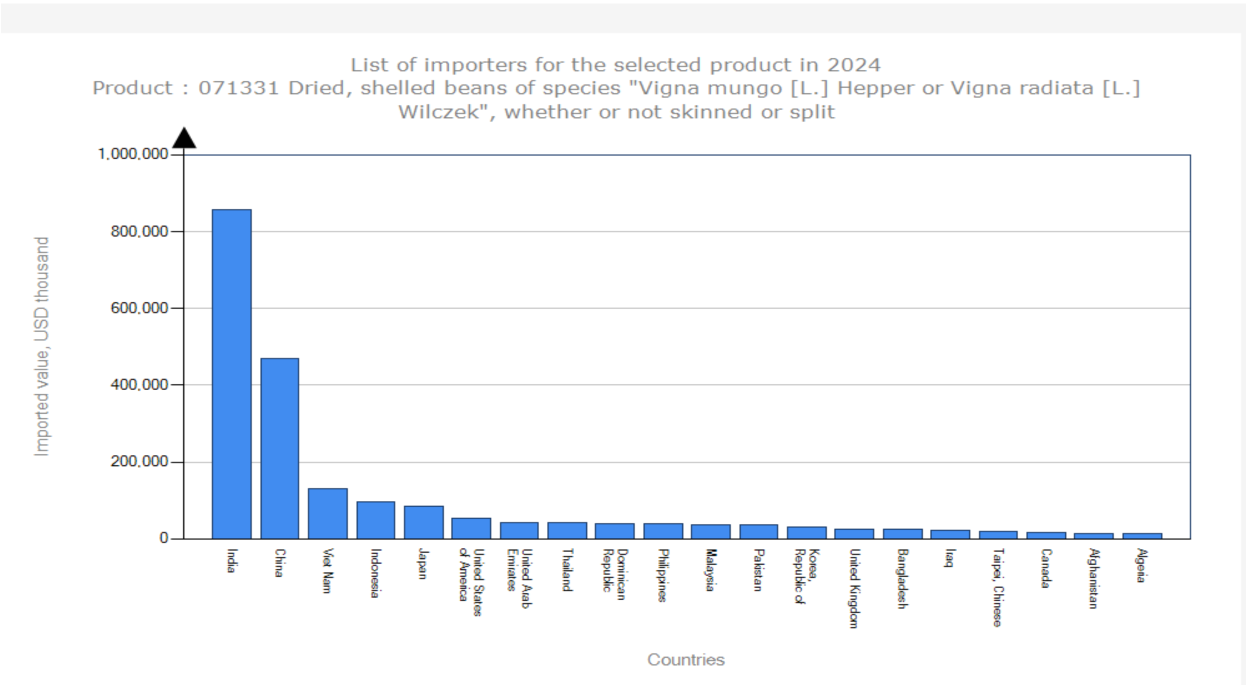

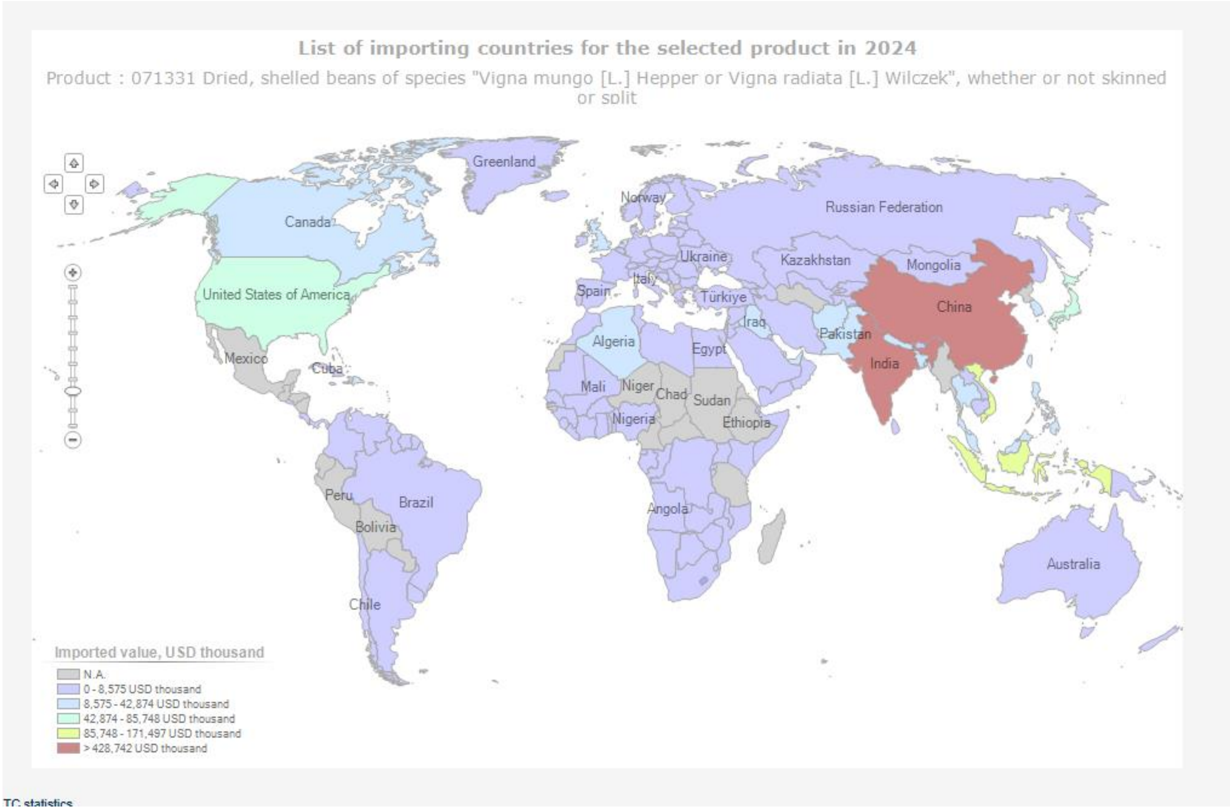

၉။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် (HS.Code-080440) ပဲတီစိမ်းအား အများဆုံးတင်သွင်းခဲ့သည့် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ၁၀ နိုင်ငံမှာ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ အာရပ်စော်ဘွားများပြည်ထောင်စု၊ ထိုင်း၊ ဒိုမီနီကန်သမ္မတ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ တို့ဖြစ်ကြသည်ကို ITC Trade Map အရ သိရှိရသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် သွင်းကုန်တန်ဖိုး ကန်ဒေါ်လာ ၈၅၇ ဒသမ ၄၈၆ သန်းရှိပြီး ကမ္ဘာ့ပဲတီစိမ်းဈေးကွက်၏ ဈေးကွက်ဝေစု ၃၈ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိထားသည်။ ထို့နောက် တရုတ်က ကန်ဒေါ်လာ ၄၆၈ ဒသမ ၁၂၀ သန်းဖိုး တင်သွင်း၍ ဈေးကွက်ဝေစု ၂၀ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဒုတိယ၊ ဗီယက်နမ်က ကန်ဒေါ်လာ ၁၂၉ ဒသမ ၄၃၃ သန်းဖိုး တင်သွင်း၍ ဈေးကွက်ဝေစု ၅ ဒသမ၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တတိယနေရာတွင်ရှိသည်။ အလားတူ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု၊ ထိုင်း၊ ဒိုမီနီကန်သမ္မတ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတို့က အစဉ်လိုက် ရပ်တည်လျက်ရှိကြသည်။ ကမ္ဘာ့ပဲတီစိမ်း တင်သွင်းသည့်နိုင်ငံပေါင်း (၁၇၁) နိုင်ငံရှိပြီး ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ၏ တစ်တန်ပေါက်ဈေးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ဝယ်ယူသည့် ဈေးမှာ တစ်တန်လျှင် ၁၈၃၀ ဒေါ်လာ

ဖြင့် အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ဂျပန်နိုင်ငံက ဝယ်ယူသည့်ဈေးမှာ တစ်တန်လျှင် ၁၇၁၅ ဒေါ်လာနှင့် ဒုတိယ၊ ဒိုမီနီကန်သမ္မတနိုင်ငံက ဝယ်ယူသည့်ဈေးမှာ တစ်တန် လျှင် ၁၃၅၇ ဒေါ်လာနှင့် တတိယ၊ အိန္ဒိယ ကဝယ်ယူသည့်ဈေးမှာ တစ်တန်လျှင် ၁၁၂၇ ဒေါ်လာနှင့် စတုတ္ထ၊ အင်ဒိုနီးရှားက ဝယ်ယူသည့်ဈေး မှာတစ်တန်လျှင် ၉၅၁ ဒေါ်လာနှင့် ပဉ္စမတို့ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာ့ပဲတီစိမ်း တင်ပို့သည့် ထိပ်တန်းနိုင်ငံများ (၂၀၂၄)

Fig 2: List of supplying markets for the product exported by Myanmar in 2024

No	Importers	Select your indicators			
		Value exported in 2024 (USD thousand)	Share in Myanmar's exports (%)	Quantity exported in 2024	Unit value (USD/unit)
1	India	658326	51.6	692114	951
2	China	239414	18.8	350111	684
3	Viet Nam	95651	7.5	138191	692
4	Pakistan	77278	6.1	81732	946
5	Indonesia	48462	3.8	68065	712
6	Singapore	33397	2.6	37453	892
7	Thailand	20510	1.6	22191	924
8	United Arab Emirates	19180	1.5	20234	948
9	Japan	18790	1.5	20304	925
10	Malaysia	18598	1.5	20685	899
	World	1275781	100	1513818	843

Source: ITC Trade Map

၁၀။ မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းအား အများဆုံးတင်ပို့ရောင်းချခဲ့သည့်နိုင်ငံများမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ဗီယက်နမ်၊ ပါကစ္စတန်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ စင်္ကာပူ၊ ထိုင်း၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု၊ ဂျပန်၊ မလေးရှားနိုင်ငံသို့ လည်းကောင်းတင်ပို့ရောင်းချခဲ့ကြောင်း ITC Trade Map အရသိရှိရ သည်။

မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းအား ပင်လယ်ရေကြောင်းနှင့် နယ်စပ်မှတင်ပို့မှု

၁၁။ မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းများကို ၂၀၁၈ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ခုနှစ်ထိ ကာလအတွင်း ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပြည်ပသို့တင်ပို့မှုအခြေအနေများအား အောက်ပါဇယားဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်-

Fig 3: ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပဲတီစိမ်း ပြည်ပတင်ပို့မှု (ပုံမှန်နှင့် နယ်စပ်)

တန်ဖိုး၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (သန်းပေါင်း)

စဉ်	ဘဏ္ဍာနှစ်	ပုံမှန်		နယ်စပ်		စုစုပေါင်း	
		တန်ချိန်	တန်ဖိုး	တန်ချိန်	တန်ဖိုး	တန်ချိန်	တန်ဖိုး
၁	၂၀၁၈-၂၀၁၉	၂၃၄၆၆၇	၁၇၃.၅၆	၂၃၉၁၁၅	၁၆၉.၂၆	၄၇၃၇၈၂	၃၄၂.၈၂
၂	၂၀၁၉-၂၀၂၀	၂၆၁၀၈၂	၂၂၂.၅၇	၂၇၃၀၄၆	၁၈၃.၇၄	၅၃၄၁၂၈	၄၀၆.၃၁
၃	၂၀၂၀-၂၀၂၁	၂၅၇၉၉၈	၂၃၄.၆၃၈	၄၁၅၁၁၃	၂၉၀.၇၆၄	၆၇၃၁၁၁	၅၂၅.၄
၄	၂၀၂၁-၂၀၂၂	၃၆၈၉၉၇	၂၈၇.၄၇	၁၄၇၂၅	၉.၀၇၄	၃၈၃၇၂၂	၂၉၆.၅၄
၅	၂၀၂၂-၂၀၂၃	၅၃၂၁၄၉	၃၈၁.၈၅၆	၁၅၉၂၅၀	၁၀၇.၂၃၃	၆၉၁၃၉၉	၄၈၉.၀၉
၆	၂၀၂၃-၂၀၂၄ (၁၁-၈-၂၀၂၃ထိ)	၁၅၉၂၀၂	၁၀၆.၆၉၆	၄၈၃၆၀	၃၂.၄၅၂	၂၀၇၅၆၂	၁၃၉.၁၅

Source; customs

၁၂။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်ပသို့ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ် စာရင်းများအရ မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းများကို ပုံမှန်လမ်းကြောင်းမှ ၅၃၂,၁၄၉ တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁၈ ဒသမ ၈၅၆ သန်း နှင့် နယ်စပ်လမ်းကြောင်းမှ ၁၅၉,၂၅၀ တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၇ ဒသမ ၂၃၃ သန်း၊ စုစုပေါင်း တန်ချိန် ၆၉၁,၃၉၉ တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် ကန်ဒေါ်လာ ၁၃၉ ဒသမ ၁၅ သန်း တင်ပို့နိုင်ခဲ့ပြီး၊ ယခုနှစ် ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ် (၁-၈-၂၀၂၃ ထိ) ကာလအတွင်း မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းများကို ပုံမှန်လမ်းကြောင်းမှ တန်ချိန် ၁၅၉,၂၀၂ တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၆ ဒသမ ၆၉၆ သန်းနှင့် နယ်စပ်လမ်းကြောင်းမှ တန်ချိန် ၄၈၃၆၀ တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၂ ဒသမ ၄၅၂ သန်း၊ စုစုပေါင်း တန်ချိန် ၂၀၇၅၆၂ တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃၉ ဒသမ ၁၅ သန်း တင်ပို့ထားကြောင်း သိရှိရပါသည်။

၁၃။ ၂၀၂၀ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်ထိ ၅ နှစ်တာကာလအတွင်း ပဲတီစိမ်းတင်ပို့သည့်နိုင်ငံများ၏ တင်ပို့မှု တန်ဖိုးနှင့် ပမာဏမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

၅ နှစ်တာကာလအတွင်း ကမ္ဘာ့ပဲတီစိမ်းတင်ပို့မှု တန်ဖိုးနှင့် အဆင့်နေရာပြဇယား

Fig 5: List of exporters for the selected product

Unit: US Dollar thousand

No	Exporters	Exported value in 2020	Exported value in 2021	Exported value in 2022	Exported value in 2023	Exported value in 2024
1	Myanmar	1019781	1097486	1129486	1062426	1275781
2	Uzbekistan	87934	106402	98472	136417	172718
3	China	181179	155683	141583	133023	106109
4	India	33820	74794	49515	84315	99275
5	Australia	65509	129735	110069	59696	93594
6	Brazil	44228	67632	30924	22291	88071
7	Egypt	12741	11884	20531	68697	74581
8	Ethiopia	18676	17205	7806	12773	64360
9	Indonesia	51485	41556	24857	38256	48877
10	Uganda	21372	38871	54042	27509	26823
	World	1748097	2037513	1904159	1939567	2262435

Source: ITC Trade Map

မှုရင်းဇယားတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့် (၁) တွင်ရှိပါသည်။

၅ နှစ်တာကာလအတွင်း ကမ္ဘာ့ပဲတီစိမ်းတင်ပို့မှု ပမာဏနှင့် အဆင့်နေရာပြဇယား

Fig 6: List of exporters for the selected product

No	Exporters	2020	2021	2022	2023	2024
		Exported quantity, Tons	Exported quantity, Tons	Exported quantity, Tons	Exported quantity, Tons	Exported quantity, Tons
1	Myanmar	1137320	1273653	1424686	1283712	1513818
2	Uzbekistan	97928	131313	126961	171483	203093
3	Australia	64986	134087	130311	62904	113422
4	Brazil	56420	81350	45540	29939	92511
5	India	25629	75242	40374	71755	77587
6	Ethiopia	20950	11171	4860	12540	60851
7	Egypt	15848	13986	25657	58903	58848
8	China	109103	78000	68824	74584	57222
9	Indonesia	48535	31522	18196	35799	51768
10	Tanzania, United Republic of	45208	43281	No Quantity	46419	41084
	World	1876855	2264918	2221018	2225217	2526633

Source: ITC Trade Map

မှုရင်းဇယားတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့် (၁) တွင်ရှိပါသည်။

၁၄။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ပဲတီစိမ်းတင်ပို့သောနိုင်ငံ (၁၀၂) နိုင်ငံရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ပမာဏအားဖြင့်တင်ပို့မှုတွင် အဆင့် (၁) နှင့် တန်ဖိုးအားဖြင့် တင်ပို့မှုတွင် အဆင့် (၁) နေရာတွင် ရှိနေပါသည်။

အာရှတွင် ပဲတီစိမ်း တင်သွင်းသော ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ (၂၀၂၄)

Fig 7: Top 10 Asia Importers in 2024

No	Importers	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)	Share in world imports (%)
	Asia Aggregation	2003669			89.5
1	India	857486	760985	1127	38.3
2	China	468120	596321	785	20.9
3	Viet Nam	129433	186174	695	5.8
4	Indonesia	96641	101622	951	4.3
5	Japan	83773	48859	1715	3.7
6	United Arab Emirates	42107	52163	807	1.9
7	Thailand	41134	47938	858	1.8
8	Philippines	39997	47933	834	1.8
9	Malaysia	35255	33056	1067	1.6
10	Pakistan	35101	53266	659	1.6
	World	2239793	2298986	974	100

Source: ITC Trade Map

၁၅။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ပဲတီစိမ်းကို အာရှနိုင်ငံများအနက် အများဆုံးဝယ်ယူလျက်ရှိသော နိုင်ငံများမှာ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု၊ ထိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ မလေးရှားနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ တို့ဖြစ်ကြသည်။ အိန္ဒိယသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် သွင်းကုန်တန်ဖိုး ကန်ဒေါ်လာ ၈၅၇ ဒသမ ၄၈၆ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက်တန်ချိန် ၇၆၀,၉၈၅ တန်ဖြင့်အများဆုံးဝယ်ယူခဲ့ပြီး တရုတ်က ကန်ဒေါ်လာ ၄၆၈ ဒသမ ၁၂၀ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် တန်ချိန် ၅၉၆,၃၂၁ တန်ဖြင့်ဒုတိယအများဆုံး၊ ဗီယက်နမ်က ကန်ဒေါ်လာ ၁၂၉ ဒသမ ၄၃၃ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၁၈၆,၁၇၄ တန်ဖြင့် တတိယအများဆုံး ဝယ်ယူလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု၊ ထိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ မလေးရှားနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတို့က အစဉ်လိုက် ရှိကြသည်။

အာရှတွင်ပဲတီစိမ်းတင်ပို့သော ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ (၂၀၂၄)

Fig 8. Top 10 Asia exporters in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value exported in 2024 (USD thousand)	Quantity exported in 2024	Unit value (USD/unit)	Share in world exports (%)
	Asia Aggregation	1759857			77.8
1	Myanmar	1275781	1513818	843	56.4
2	Uzbekistan	172718	203093	850	7.6
3	China	106109	57222	1854	4.7
4	India	99275	77587	1280	4.4
5	Indonesia	48877	51768	944	2.2
6	Thailand	22446	24341	922	1
7	United Arab Emirates	10402	8332	1248	0.5
8	Turkmenistan	8037	12684	634	0.4
9	Türkiye	6598	6937	951	0.3
10	Malaysia	5112	5296	965	0.2
	World	2262438	2526638	895	100

Source: ITC Trade Map

၁၆။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ပဲတီစိမ်းကို အာရှနိုင်ငံများအနက် အများဆုံးတင်ပို့ရောင်းချ လျက်ရှိသော နိုင်ငံများမှာ မြန်မာ၊ ဥဇဘက်ကစ္စတန်၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်း၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု၊ တာ့ခ်မင်နစ္စတန်နှင့် တူကီယဲ နိုင်ငံတို့ဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာက ကန်ဒေါ်လာ ၁၂၇၅ ဒသမ ၇၈၁ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက်တန်ချိန် ၁၅၁၃,၈၁၈ တန်ဖြင့် အများဆုံး ရောင်းချခဲ့ပြီး ဥဇဘက်ကစ္စတန်က ကန်ဒေါ်လာ ၁၇၂ ဒသမ ၇၁၈ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် တန်ချိန် ၂၀၃,၀၉၃ တန်နှင့် ဒုတိယအများဆုံး၊ တရုတ်က ကန်ဒေါ်လာ ၁၀၆ ဒသမ ၁၀၉ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် တန်ချိန် ၅၇,၂၂၂ တန်ဖြင့် တတိယအများဆုံး တင်ပို့ရောင်းချလျက် ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့နောက် အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်း၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု၊ တာ့ခ်မင်နစ္စတန်နှင့် တူကီယဲ နိုင်ငံတို့က အစဉ်လိုက်ရှိကြသည်။

ကမ္ဘာ့ပဲတီစိမ်းတင်ပို့သော ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ (၂၀၂၄)

Fig 9. Top 10 World exporters in 2022

No	Exporters	Select your indicators			
		Value exported in 2024 (USD thousand)	Quantity exported in 2024	Unit value (USD/unit)	Share in world exports (%)
1	Mexico	3783464	1190397	3178	40.7
2	Peru	1247959	569570	2191	13.4
3	Netherlands	1245952	372640	3344	13.4
4	Spain	463149	138977	3333	5
5	Morocco	316857	95859	3305	3.4
6	Colombia	310035	138562	2238	3.3
7	Chile	291563	107661	2708	3.1
8	Israel	260257	72539	3588	2.8
9	South Africa	204726	82784	2473	2.2
10	United States of America	176611	59969	2945	1.9
32	Myanmar	4613	7056	654	0
	World	9297915	3371050	2758	100

Source: ITC Trade Map

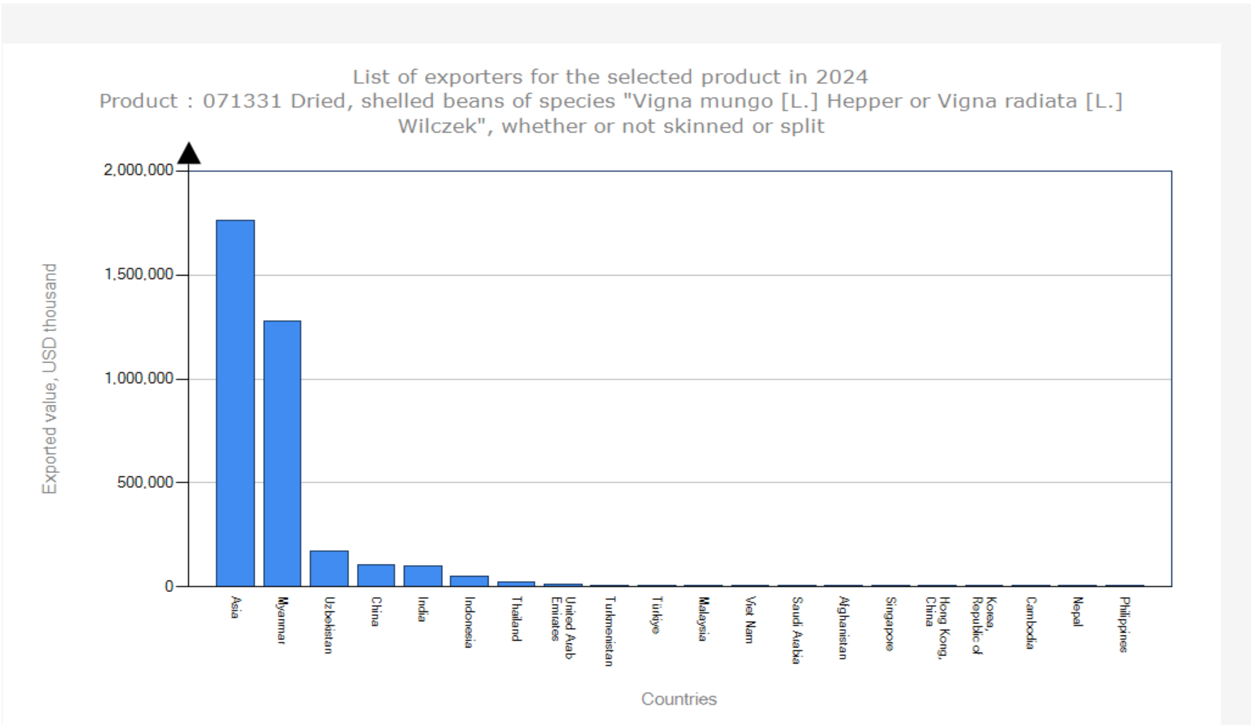

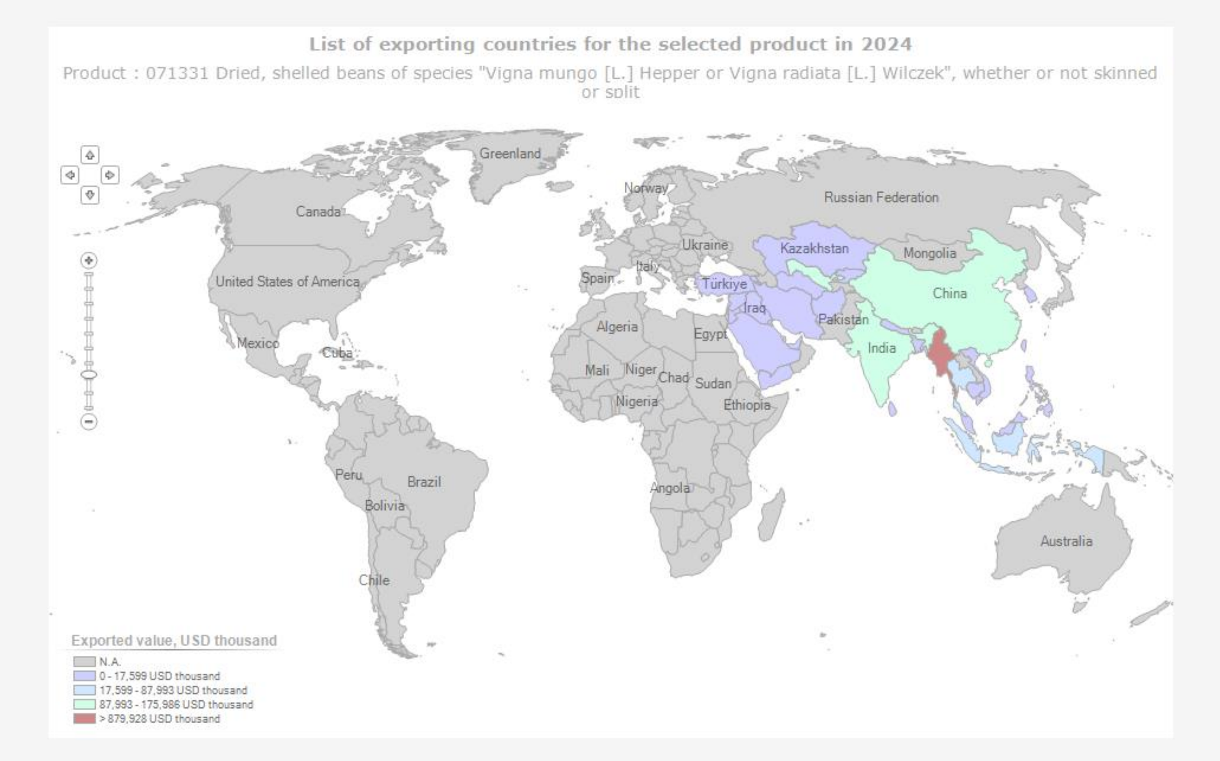

၁၇။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ပဲတီစိမ်း (HS.Code-071331) အား တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိသော ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ၁၀ နိုင်ငံမှာ မက္ကစီကို၊ ပီရူး၊ နယ်သာလန်၊ စပိန်၊ မော်ရိုကို၊ ကိုလံဘီယာ၊ ချီလီ၊ အစ္စရေး၊ တောင်အာဖရိက၊ အမေရိကန် နိုင်ငံတို့ဖြစ်ကြသည်။ မက္ကစီကိုက ကန်ဒေါ်လာ ၃၇၈၃ ဒသမ ၄၆၄ သန်းဖိုးရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်ဝေစု ၄၀ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဦးဆောင်နေသည် ကိုတွေ့ရသည်။ ပီရူးက ကန်ဒေါ်လာ ၁၂၄၇ ဒသမ ၉၅၉ သန်းဖိုး ရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်ဝေစု ၁၃ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဒုတိယ၊ နယ်သာလန်က ကန်ဒေါ်လာ ၁၂၄၅ ဒသမ ၉၅၂ သန်းဖိုး ရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်ဝေစု ၁၃ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တတိယရရှိထားသည်။ ထို့နောက် စပိန်၊ မော်ရိုကို၊ ကိုလံဘီယာ၊ ချီလီ၊ အစ္စရေး၊ တောင်အာဖရိက၊ အမေရိကန် နိုင်ငံတို့က အစဉ်လိုက်ရှိကြသည်။ ဈေးနှုန်းအနေဖြင့် အစ္စရေးက ပထမ၊ နယ်သာလန်က ဒုတိယ၊ စပိန်က တတိယ၊ မက္ကစီကိုက စတုတ္ထနှင့် မော်ရိုကိုက ပဉ္စမတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကမ္ဘာ့ ပဲတီစိမ်း တင်ပို့သောနိုင်ငံ (၁၁၆) နိုင်ငံရှိပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာက အဆင့် (၅၂) နေရာတွင်ရှိပြီး၊ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် အဆင့် (၃၂) ထိတိုးမြင့်လာကြောင်းသိရသည်။

အီးယူနိုင်ငံများမှ ပဲတီစိမ်း တင်သွင်းမှု

၁၈။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ပဲတီစိမ်း အများဆုံးတင်သွင်းခဲ့သော အီးယူထိပ်တန်းနိုင်ငံများမှာ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း၊ နယ်သာလန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ ဂျာမနီ၊ စပိန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဒိန်းမတ်၊ ပိုလန်နှင့် အိုင်ယာလန်နိုင်ငံစသည်တို့ဖြစ် ကြပြီး ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ် (၅) နှစ် တာကာလ အတွင်း တန်ဖိုးအားဖြင့်တင်သွင်းမှု ရာခိုင် နှုန်းနှင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ် (၂) နှစ် တာကာလ အတွင်း တန်ဖိုးအားဖြင့် တင်သွင်းမှု ရာခိုင်နှုန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

Fig 10. Top Ten EU Importers with the Biggest Growth in value Between 2020 and 2024

No	Importers	Select your indicators	
		Annual growth in value	Annual growth in value
	European Union (EU 28) Aggregation		
1	United Kingdom	5	-7
2	Netherlands	4	-11
3	France	2	48
4	Italy	4	58
5	Germany	-22	6
6	Spain	9	67
7	Belgium	-42	-34
8	Denmark	33	19
9	Poland	0	30
10	Ireland	26	57
	World	12	15

source: ITC Trade Map

၁၉။ ပဲတီစိမ်း အများဆုံးတင်သွင်းသော အီးယူထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ၏ ၂၀၂၄ ခုနှစ် အတွက် တင်သွင်းမှု ပမာဏနှင့်တန်ဖိုး၊ တစ်တန်ဈေးနှုန်းနှင့် ဈေးကွက်ဝေစုအခြေအနေများကို တစ်ဖက်ပါ ဇယားဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်-

Fig 11. Top Ten Importers of EU in 2024

No	Importers	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)	Share in world imports (%)
	European Union (EU 28) Aggregation	56944			2.5
1	United Kingdom	24467	18239	1341	1.1
2	Netherlands	9580	6228	1538	0.4
3	France	4728	2919	1620	0.2
4	Italy	3091	2428	1273	0.1
5	Germany	3035	1736	1748	0.1
6	Spain	2035	1237	1645	0.1
7	Belgium	1746	1282	1362	0.1
8	Denmark	1380	683	2020	0.1
9	Poland	1120	772	1451	0.1
10	Ireland	893	371	2407	0
	World	2239793	2298986	974	100

source: ITC Trade Map

အလားအလာရှိသော ဈေးကွက်တစ်ခုစီလေ့လာချက်
တရုတ်ဈေးကွက်

Fig 12: Top world exporters to China in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in China's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	468120	100	596321	785
1	Myanmar	222589	47.5	319818	696
2	Uzbekistan	90095	19.2	106115	849
3	Australia	60044	12.8	70025	857
4	Ethiopia	50532	10.8	48064	1051
5	Indonesia	33714	7.2	36053	935
6	Thailand	11098	2.4	16214	684
7	India	48	0	30	1600

Source: ITC Trade Map

အိန္ဒိယဈေးကွက်

Fig 13: Top world exporter to United States of India in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in India's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	857486	100	760985	1127
1	Myanmar	781504	91.1	688470	1135
2	Brazil	61208	7.1	57475	1065
3	Singapore	11141	1.3	11000	1013
4	United Arab Emirates	1329	0.2	1436	925
5	Thailand	1053	0.1	947	1112
6	Tanzania, United Republic of	463	0.1	730	634
7	Area Nes	329	0	250	1316

Source: ITC Trade Map

ဗီယက်နန်ဈေးကွက်

Fig 14: Top world exporter to Viet Nam in 2024 (Mirror)

A3:F1	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in Viet Nam's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	Total	129433	100	186174	695
1	Myanmar	95651	73.9	138191	692
2	Australia	15227	11.8	19507	781
3	Kenya	7985	6.2	10663	749
4	Thailand	2522	1.9	3560	708
5	Brazil	1769	1.4	2659	665
6	Argentina	1518	1.2	2927	519
7	China	1275	1	1219	1046
8	Madagascar	1047	0.8	3519	298
9	Tanzania, United Republic of	694	0.5	1483	468
10	India	584	0.5	1007	580

Source: ITC Trade Map

အင်ဒိုနီးရှားဈေးကွက်

Fig 15: Top world exporters to Indonesia in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in Indonesia's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	96641	100	101622	951
1	Myanmar	64703	67	68307	947
2	Ethiopia	13552	14	12337	1098
3	Venezuela, Bolivarian Republic of	6695	6.9	8819	759
4	Australia	5758	6	5820	989
5	China	3239	3.4	3035	1067
6	Brazil	1207	1.2	1465	824
7	Madagascar	356	0.4	462	771
8	Malaysia	347	0.4	402	863
9	Kenya	201	0.2	310	648
10	Paraguay	201	0.2	275	731

Source: ITC Trade Map

ဂျပန်ဈေးကွက်

Fig 16: Top world exporters to Japan in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in Japan's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	83773	100	48859	1715
1	China	53696	64.1	25348	2118
2	Myanmar	19402	23.2	16277	1192
3	Uzbekistan	6106	7.3	4158	1468
4	Madagascar	2940	3.5	2070	1420
5	India	871	1	526	1656
6	Viet Nam	432	0.5	252	1714
7	United Arab Emirates	90	0.1	73	1233
8	Thailand	61	0.1	31	1968
9	Nepal	59	0.1	42	1405
10	Australia	44	0.1	34	1294

Source: ITC Trade Map

ထိုင်းဈေးကွက်

Fig 17: Top world exporters to Thailand in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in Thailand's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	41134	100	47938	858
1	Myanmar	23948	58.2	21130	1133
2	Venezuela, Bolivarian Republic of	4930	12	6725	733
3	Madagascar	4393	10.7	10438	421
4	Australia	2656	6.5	2917	911
5	Kenya	1984	4.8	2726	728
6	Tanzania, United Republic of	1752	4.3	2683	653
7	India	428	1	225	1902
8	Thailand	334	0.8	148	2257
9	Brazil	257	0.6	344	747
10	Argentina	198	0.5	270	733

Source: ITC Trade Map

အမေရိကဈေးကွက်

Fig 18: Top world exporters to America in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in United States of America's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	53983	100	29493	1830
1	Kenya	3	0	2	1500
2	Israel	3	0	1	3000
3	El Salvador	3	0	1	3000
4	Pakistan	3	0	1	3000
5	Poland	4	0	1	4000
6	Nigeria	5	0	6	833
7	Ghana	5	0	0	
8	Serbia	6	0	2	3000
9	Hong Kong, China	10	0	3	3333
10	Uruguay	11	0	6	1833

Source: ITC Trade Map

စင်ကာပူဈေးကွက်

Fig 19: Top world exporter to Singapore of in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in Singapore's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	5276	100	4195	1258
1	Myanmar	2844	53.9	2418	1176
2	Thailand	888	16.8	574	1547
3	India	638	12.1	400	1595
4	Australia	589	11.2	535	1101
5	China	200	3.8	140	1429
6	Brazil	43	0.8	51	843
7	Argentina	41	0.8	50	820
8	United Arab Emirates	17	0.3	16	1063
9	Malaysia	16	0.3	10	1600

Source: ITC Trade Map

ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းဈေးကွက်

Fig 20: Top world exporters to United Kingdom in 2024

No	Exporters	Select your indicators			
		Value imported in 2024 (USD thousand)	Share in United Kingdom's imports (%)	Quantity imported in 2024	Unit value (USD/unit)
	World	24467	100	18239	1341
1	India	8885	36.3	7190	1236
2	Myanmar	5685	23.2	3994	1423
3	Argentina	2343	9.6	1712	1369
4	China	1892	7.7	774	2444
5	United Arab Emirates	955	3.9	839	1138
6	Spain	667	2.7	271	2461
7	Thailand	458	1.9	167	2743
8	Venezuela, Bolivarian Republic of	344	1.4	350	983
9	Türkiye	341	1.4	233	1464
10	Tanzania, United Republic of	340	1.4	343	991

Source: ITC Trade Map

ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးမှု၊ ထွက်ရှိမှုနှင့် စားသုံးမှုနှင့် ပို့လျှံမှုအခြေအနေများ

၂၀။ မြန်မာတောင်သူအများဆုံးစိုက်ပျိုးလျက်ရှိသောမျိုးများသည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနမှ ထုတ်ဝေထောက်ခံထားသည့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များနှင့် ဒေသအထွက်ကောင်းမျိုးများကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ အဆိုပါမျိုးများ၏ အရည် အသွေးများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

Fig 21: ပဲတီစိမ်းမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များနှင့် ဒေသအထွက်ကောင်းမျိုးများ

စဉ်	မျိုးအမည်	အသက်ရက်	အစေ့၁၀၀အလေးချိန်(ဂရမ်)	အထွက်နှုန်း(တင်း)	အစေ့အရောင်	စိုက်ပျိုးရန်သင့်တော်သည့်ဒေသ
၁	ရေဆင်း - ၉	၆၄-၆၅	၆ - ၇	၁၇	စိမ်းဝါ	စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ မကွေး
၂	ရေဆင်း - ၁၁	၅၅ - ၆၀	၅.၅ - ၆	၂၀ - ၂၅	အစိမ်း	စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ မကွေး
၃	ရေဆင်း - ၁၄	၆၅ - ၇၀	၅.၅ - ၆	၂၀ - ၂၅	စိမ်းဝါ	စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ မကွေး
၄	စိုက်ပျိုးရေး - ၁ (သို့) ရေဆင်း- ၁	၇၀ - ၇၅	၇.၅	၂၀ - ၂၅	စိမ်းဝါ	အောက်မြန်မာပြည်
၅	ရွှေတိုး	၆၀-၆၅			အစိမ်း	

Source: စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

၂၁။ ရွှေတိုးမျိုးသည် အစေ့အရွယ်အစားတူညီပြီး တောက်ပသော အစိမ်းရောင်ရှိသည်။ တစ်ပင်တွင်သီးတောင့် မှ ၉ တောင့် ပါဝင်ပြီး တစ်တောင့်တွင် ၇ မှ ၁၃ စေ့ခန့် ပါဝင်သည်။ ဖားဥမှိုနှင့်သံချေးမှိုရောဂါဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသောမျိုးများမှာ ရွှေတိုးမျိုးကစိုက်ပျိုးသင့်သည့်ဒေသများမှာ မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်း အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ခရမ်း၊ သုံးခွ၊ သန်လျင်နှင့် ကျောက်တန်းမြို့နယ်များတွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။

၂၂။ ပဲတီစိမ်း တစ်ဧက တင်း (၂၀) ထွက်ရှိရန် တစ်ဧကအပင်ဦးရေ မိုးကြိုနှင့် မိုးနှောင်းရာသီတွင် (၁၃၀၀၀၀)၊ မိုးရာသီတွင် (၈၇၀၀၀) ရရှိရန် လိုအပ်သဖြင့် မိုးကြို၊ မိုးနှောင်းနှင့် မိုးလယ်တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဆောင်းရာသီတွင်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုးလေ့ရှိပြီး သီးသန့်၊ သီးညှပ် (သို့မဟုတ်) သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးလေ့ရှိသည်။ အတန်းလိုက်စိုက်ပျိုးရာတွင် မိုးကြိုနှင့် မိုးနှောင်းတွင်

တန်းကြား ၁ ပေ၊ ပင်ကြား ၄ လက်မ၊ မိုးရာသီတွင် ၁.၅ ပေနှင့် ပင်ကြား ၄ လက်မထား၍ မျိုးစေ့ အား ၁ လက်မ မှ ၁.၅ လက်မ အတွင်း စိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးကြိုတွင် ဖေဖော်ဝါရီလလယ်မှ မတ်လလယ် အတွင်းစိုက်ပျိုးကြပြီး မိုးရာသီတွင် မေလလယ်မှ ဩဂုတ်လ အပြီးစိုက်ပျိုးပြသည်။ မိုးနှောင်းရာသီတွင် အောက်မြန်မာပြည်၌ အောက်တိုဘာလမှနိုဝင်ဘာလအတွင်း အပြီးစိုက်ပျိုးပြီး မိုးကြိုရာသီတွင် ရေသွင်း၍ သီးသန့်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သီးညှပ်အဖြစ်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုးကြ သည်။ သီးညှပ်စိုက်ရာတွင် မိုးပြောင်းဖူး၊ နှမ်းလျှင်၊ ပဲစင်းငုံ၊ မိုးနေကြာနှင့် ညှပ်၍ စိုက်ပျိုးကြပြီး သီးထပ်စိုက်ရာတွင် ရေလိုက်ကြဲစနစ်၊ ခေးခုတ်ဖုံးစနစ်၊ ထွန်ရေးဖြင့် စိုက်သောစနစ် (ထွန်ပဲစနစ်) တို့ဖြင့် စိုက်ပျိုးကြသည်။

ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးမှုအခြေအနေ

၂၃။ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် စိုက်ဧက ၇၂၉၃၃၆ဧက၊ ရိတ်ဧက ၇၂၉၃၃၆ ဧကနှင့် အထွက် တန်ချိန် ၂၈၅၉၂၀ တန် ထွက်ရှိပြီး၊ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် အနည်းငယ်ကျဆင်းကာ၊ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် စိုက်ဧက ၁၀၀၂၈၀၄ ဧက၊ ရိတ်ဧက ၈၄၅၅၃၁ ဧကနှင့် အထွက်တန်ချိန် ၈၄၅၅၃၁ တန် ထိပြန်လည်တိုးတက်ခဲ့သည်။ ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးမှုအခြေအနေမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်-

Fig 20: ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုး၊ ရိတ်သိမ်း၊ ထွက်ရှိမှုနှုန်း အခြေအနေ

စဉ်	ဘဏ္ဍာနှစ်	စိုက်ဧက	ရိတ်ဧက	အထွက်နှုန်း	အထွက်တန်
၁	၂၀၁၉-၂၀၂၀	၇၂၉၃၃၆	၇၂၉၃၃၆	၁၂.၀၀	၂၈၅၉၂၀
၂	၂၀၂၀-၂၀၂၁	၇၇၁၆၇၈	၇၇၁၆၇၈	၁၂.၅၆	၃၁၆၅၃၂
၃	၂၀၂၁-၂၀၂၂	၇၅၁၇၇၆	၇၅၁၇၇၆	၁၂.၆၈	၃၁၁၃၉၃
၄	၂၀၂၂-၂၀၂၃	၈၅၇၁၈၂	၈၅၇၁၈၂	၂၀.၄၂	၅၇၁၉၂၉
၅	၂၀၂၃-၂၀၂၄	၁၀၀၂၈၀၄	၈၄၅၅၃၁	၂၃.၄၇	၈၄၅၅၃၁

Source: စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှုနှင့် စားသုံးပို့လျှံမှုအခြေအနေ

၂၄။ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ခုနှစ်၊ ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှု၊ စားသုံးမှုနှင့် ပို့လျှံမှုအခြေအနေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

Fig 21: ၂၀၂၃-၂၀၂၄ခုနှစ်၊ ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုး၊ ရိတ်သိမ်း၊ ထွက်ရှိမှုနှင့် စားသုံးပို့လျှံမှု အခြေအနေ

စဉ်	အမျိုးအမည်	ဧကေ	တင်း	တန်
၁	စိုက်ဧကေ	၁၀၀၂၈၀၄		
၂	ရိတ်သိမ်းဧကေ	၈၄၅၅၃၁		
၃	အထွက်		၁၉၈၄၂၁၆၇	၆၄၈၂၂၆
၄	စုစုပေါင်း စားသုံးမှု		၁၁၄၄၀၅၃	၃၇၃၇၅
၅	ပို့လျှံ		၁၈၆၉၈၁၁၄	၆၁၀၈၅၁

Source: စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ပဲတီစိမ်းသီးနှံ လအလိုက်၊ နှစ်အလိုက် ဈေးနှုန်းများ

၂၅။ ပဲတီစိမ်းသီးနှံ၏ လအလိုက်၊ နှစ်အလိုက် အနိမ့်၊ အမြင့် ဈေးနှုန်းစာရင်းများအား အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားရှိပါသည်-

Fig 20: ပဲတီစိမ်းသီးနှံ လအလိုက်၊ နှစ်အလိုက် အနိမ့်၊ အမြင့် ဈေးနှုန်းစာရင်း

စဉ်	လအမည်	၂၀၂၀		၂၀၂၁		၂၀၂၂		၂၀၂၃		၂၀၂၄	
		အနိမ့်	အမြင့်	အနိမ့်	အမြင့်	အနိမ့်	အမြင့်	အနိမ့်	အမြင့်	အနိမ့်	အမြင့်
၁	ဇန်နဝါရီ	၃၈၅၀၀	၃၉၀၀၀	၄၀၀၀၀	၄၂၀၀၀	_	၃၇၅၀၀	၄၄၀၀၀	၄၆၀၀၀	_	၇၁၀၀၀
၂	ဖေဖော်ဝါရီ	၃၆၂၀၀	၃၇၀၀၀	_	၄၂၀၀၀	_	၄၀၅၀၀	_	၅၀၀၀၀	_	၇၃၀၀၀
၃	မတ်	_	၃၅၀၀၀	_	_	၄၁၅၀၀	၄၂၀၀၀	_	၅၀၀၀၀	_	၇၃၀၀၀
၄	ဧပြီ	၃၂၇၀၀	၃၃၀၀၀	_	_	_	၄၆၀၀၀	_	၅၀၀၀၀	_	၇၃၀၀၀
၅	မေ	_	_	_	၃၅၀၀၀	_	၄၆၀၀၀	_	၆၀၀၀၀	_	၇၀၀၀၀
၆	ဇွန်	_	_	_	_	_	၄၆၀၀၀	_	၅၆၀၀၀	_	_
၇	ဇူလိုင်	_	_	_	_	_	၄၆၀၀၀	၅၆၀၀၀	၆၀၀၀၀	_	_
၈	ဩဂုတ်	_	၃၇၀၀၀	_	_	_	၄၅၀၀၀	၅၅၀၀၀	၆၅၀၀၀	_	_
၉	စက်တင်ဘာ	၃၅၇၀၀	၃၆၀၀၀	_	_	_	_	၅၄၀၀၀	၅၇၀၀၀	_	_
၁၀	အောက်တိုဘာ	_	၃၆၀၀၀	_	_	၄၇၀၀၀	၄၇၅၀၀	_	၅၇၀၀၀	_	_
၁၁	နိုဝင်ဘာ	_	၃၆၀၀၀	၃၈၅၀၀	၃၉၀၀၀	၄၇၀၀၀	၄၈၀၀၀	_	၅၃၀၀၀	_	_
၁၂	ဒီဇင်ဘာ	_	၃၇၀၀၀	_	၄၀၀၀၀	_	၄၈၀၀၀	၆၀၀၀၀	၆၃၀၀၀	_	_

ပဲတီစိမ်းသီးနှံ နှစ်အလိုက် အနိမ့်၊ အမြင့် ဈေးနှုန်းအခြေပြဇယား

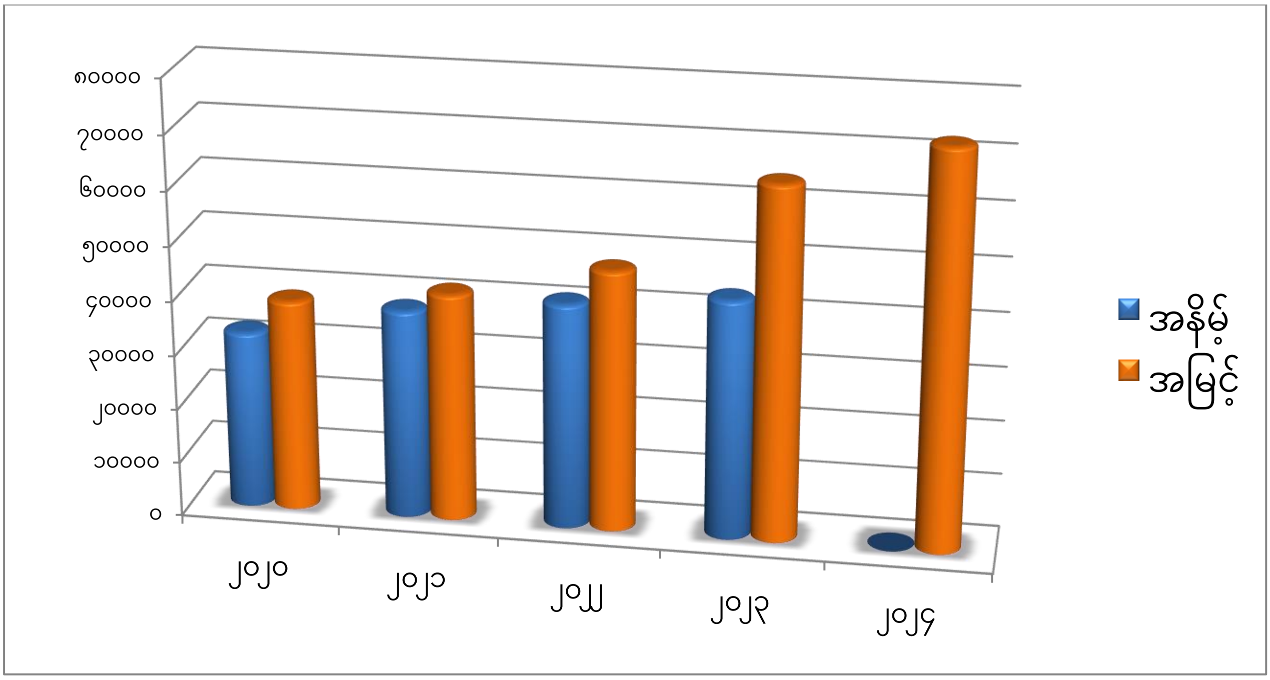

သွင်းကုန်ခွန်လေ့လာချက်

Fig 21: Tariff Rate of Dried, shelled beans of species "Vigna mungo (L.) Hepper or vigna radiata (L.) wilczek" whether

Partenr	Tariff regime	Applied tariff
india	MFN duties (Applied)	0
Indonesia	MFN duties (Applied)	0
China	MFN duties (Applied)	0
Japan	MFN duties (Applied)	0
Philippines	MFN duties (Applied)	0.1
	Preferential tariff for AANZFTA countries	0
	Preferential tariff for ASEAN countries	0
Thailand	MFN duties (Applied)	0.05
	Preferential tariff for AANZFTA countries	0
	Preferential tariff for ASEAN countries	0
	Preferential tariff for Least Developed Countries	0
Korea	MFN duties (Applied)	6.075
	Preferential tariff for ASEAN countries	4.86
U S A	MFN duties (Applied)	0.8 cents/kg
	Preferential tariff for GSP countries	0
Malaysia	MFN duties (Applied)	0
Viet Nam	MFN duties (Applied)	0
U A E	MFN duties (Applied)	0
Nepal	MFN duties (Applied)	0.1
Bangladesh	MFN duties (Applied)	0.05
Kazakhstan	MFN duties (Applied)	0.1
	Preferential tariff for Least Developed Countries	0
Belgium	MFN duties (Applied)	0
United Kingdom	MFN duties (Applied)	0
Netherlands	MFN duties (Applied)	0
Germany	MFN duties (Applied)	0
France	MFN duties (Applied)	0
Partenr	Tariff regime	Applied tariff
(as reported)		
india	MFN duties (Applied)	0

Source: Market Access Map

၂၆။ အခွန်စည်းကြပ်မှုကို လေ့လာရာတွင် အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ မလေးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ ယူအေအီး၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ အင်္ဂလန်၊ နယ်သာလန်၊ ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်တို့က MFN duties သုညရာခိုင်နှုန်း၊ ဖိလစ်ပိုင်က MFN duties သုည ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ AANZFTA Countries, ASEAN Countries သုညရာခိုင်နှုန်း၊ ထိုင်းက MFN duties သုည ဒသမ ၀၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ AANZFTA Countries, ASEAN Countries, LDC Countries သုညရာခိုင်နှုန်း၊ ကိုရီးယားက MFN duties ၆ ဒသမ ၀၇၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ASEAN Countries ၄ ဒသမ ၈၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ အမေရိကန်က MFN duties တစ်ကီလိုဂရမ်ကို ၀.၈ ဆင့်နှုန်း၊ GSP Countries သုညရာခိုင်နှုန်း၊ နီပေါက MFN duties သုညဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကာဇက်စတန်က MFN duties သုည ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ LDC Countries သုညရာခိုင်နှုန်း၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်က MFN duties သုည ဒသမ ၀၅ ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်ထားကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဈေးကွက်များလေ့လာခြင်း

၂၇။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပဲတီစိမ်းအများဆုံးတင်ပို့သောနိုင်ငံ ဖြစ်သည့်အပြင် အာရှနိုင်ငံများတွင်လည်း ပဲတီစိမ်းအများဆုံးတင်ပို့သော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင်ပဲတီစိမ်းအများဆုံးတင်ပို့သောနိုင်ငံဖြစ်သည့်အပြင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပဲတီစိမ်းအများဆုံးဝယ်ယူရာတွင်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းအား အများဆုံးဝယ်ယူသောရာတွင်လည်းကောင်း ပထမ၊ ဒုတိယ အဆင့်ရရှိထားသော နိုင်ငံများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါတရုတ်နိုင်ငံ၏ဈေးကွက်ဗျူဟာများ၊ နည်းပညာ၊ Trade technology များ လေ့လာရမည့်အပြင် မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းဈေးကွက်ကိုလည်း ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းသင့်ပါသည်။

၂၈။ ကမ္ဘာ့ပေါ်တွင် ပဲတီစိမ်း တင်သွင်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ တင်ပို့ရာတွင်လည်းကောင်း ထိပ်တန်းနိုင်ငံများစာရင်းတွင် ဥရောပနိုင်ငံများထက် အာရှနိုင်ငံများကသာ ဦးဆောင်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ အာရှနိုင်ငံများဖြစ်သည့် ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်၊ ထိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် UAE နိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာ့ပဲတီစိမ်းတင်သွင်းမှု၊ အာရှပဲတီစိမ်းတင်သွင်းမှုတို့တွင် ထိပ်တန်းနိုင်ငံများ ဖြစ်ကြ

သည်။ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်းနှင့် UAE နိုင်ငံများသည် အာရှတွင်ပဲတီစိမ်းတင်သွင်းမှု/ တင်ပို့မှု နှစ်မျိုး စလုံးတွင် ပါဝင်သောကြောင့် Re-Export ဆောင် ရွက်နေသည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

၂၉။ မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းအား အများဆုံး ဝယ်ယူသော ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်၊ ထိုင်းနှင့် UAE နိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာ့ဝယ်လိုအားနှင့် အာရှဝယ်လိုအား ထိပ်တန်းနိုင်ငံများတွင်လည်း ပါဝင်သော ကြောင့် အဆိုပါနိုင်ငံများ၏ဈေးကွက်အား ဆက်လက်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

၃၀။ ဥရောပနိုင်ငံများအနေဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပဲတီစိမ်းအများဆုံးတင်ပို့မှု/ တင်သွင်းမှုတို့တွင် ထိပ်တန်းစာရင်း မပါဝင်သော်လည်း နယ်သာလန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ စပိန်၊ ပိုလန်၊ အီတလီ၊ ယူနိုက် တက်ကင်းဒမ်း၊ ဂျာမနီနှင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံများသည် ဥရောပနိုင်ငံအချင်းချင်း ပဲတီစိမ်းတင်သွင်းမှု/ တင်ပို့မှုနှစ်မျိုးလုံး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ထပ်တန်းနိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသည်။

အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များ

၃၁။ မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းသည် ပြည်တွင်းသုံးစွဲမှုသာမက ပြည်ပပို့ကုန်သီးနှံတစ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပဲတီစိမ်းအား နေရာအနှံ့စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ ရာသီဥတုမရွေး စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ သီးထပ် သီးညှပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ GAP စနစ်ကို စိုက်ပျိုးရန် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိခြင်း၊ တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ပြီး နိုင်ငံတကာဈေးကွက် သို့ဝင်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင် သောသီးနှံဖြစ်ခြင်းနှင့် သွင်းကုန်အစားထိုးထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်နိုင်သော သီးနှံဖြစ်ခြင်း စသည့် အားသာချက်များ တွေ့ရပါသည်။

၃၂။ သို့ရာတွင် ပဲတီစိမ်းသည် အကြိမ်ကြိမ်ခူးဆွတ်ရသဖြင့် ကရိကထများခြင်း၊ လုပ်သား စုဆောင်းရန် လိုအပ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများ ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာခြင်း၊ စိုက်ပျိုးထုတ် လုပ်သူများအတွက် တွက်ချေကိုက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရန်နှင့် ရာသီဥတု ကောင်းမွန်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊ GAP စနစ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုက်ပျိုးရန်လိုအပ်ခြင်း၊ သီးနှံများ တွင်ထွက်ရှိသည့် အချိန်နှင့် သိုလှောင်တင်ပို့သည့်အချိန်တွင် ဓာတ်ကြွင်းများပါနေခြင်း၊ ခေတ်မီ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများနှင့် စက်ကိရိယာများ လိုအပ်ခြင်း၊ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ရာတွင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲများရှိနေခြင်း၊ တင်ပို့သည့်နိုင်ငံများ၏ သတ်မှတ်စံချိန်စံနှုန်း

များလေ့လာမှု အားနည်းခြင်းနှင့် တင်ပို့သည့်အခါ ကန့်သတ်ချက်များရှိနေခြင်းစသည် စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခက်အခဲ များတွေ့ရပါ သည်။

သုံးသပ်ချက်နှင့်နိဂုံး

၃၃။ ယခုအခါ EU နိုင်ငံများသို့ Beans Sprouting အတွက် မြန်မာပဲများတင်ပို့ရာတွင် EU နိုင်ငံမှ သတ်မှတ်ချက်စံချိန် စံညွှန်းအရည်အသွေးများ ကိုက်ညီစေရေးနှင့် သီးနှံအရည်အသွေးမြင့်မားရေး တို့အတွက် GAP စနစ်ဖြင့်စိုက်ပျိုးရန်၊ တောင်သူများအား GAP/GHPနှင့် ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲမှု ဆိုင်ရာနည်းပညာပေးသင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ EU နိုင်ငံများသို့ ပဲတီစိမ်း ဈေးကွက်ပိုမိုရရှိရေးနှင့် တောင်သူများဈေးကောင်းရ၊ ဝင်ငွေတိုးလာစေရန် GAP/ GHP နည်းစဉ် များအတိုင်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် စားသုံးသူရေးရာ ဦးစီးဌာန တို့ပူးပေါင်း၍ တောင်သူများ အား သင်တန်းများစွာ ပို့ချပေးလျက်ရှိပါသည်။

၃၄။ မြန်မာ့ပဲတီစိမ်းအား ပိုမိုလျင်မြန်စွာ တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် အစဉ်အလာအတိုင်း တင်ပို့နေသည့် မူလထုတ်ကုန်များမှ တန်ဖိုးမြင့်ပို့ကုန်များသို့ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရေး အထူးဦးစား ပေးသင့်ပါသည်။ ပို့ကုန်ကဏ္ဍသည် ကျယ်ပြန့်သည့်အတွက် နိုင်ငံတော်၊ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ၊ အသင်းအဖွဲ့များနှင့် မီဒီယာများ အပြင် ပြည်သူများအားလုံး ပါဝင်သည့် (Public Private Partnership-PPP) ပုံစံဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃၅။ နိုင်ငံတိုင်း၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ကုန်သွယ်မှု ကဏ္ဍ သည် ဦးဆောင်ကဏ္ဍဖြစ်သည့်အပြင် တိုးတက်မှုအတွက် အဓိကမောင်းနှင်အားလည်းဖြစ်သည်။ ပို့ကုန်နှင့်ဆက်စပ်နေသော လုပ်ငန်း များ သိသာစွာတိုးတက်စေရန် လက်တွေ့ကျသည့် တွန်းအားပေးမှုများ၊ ဆွဲဆောင်မှုများပါဝင်သည့် ဥပဒေများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ ပြန်လည်ရေးဆွဲခြင်း၊ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ တည်ထောင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် လိုပါသည်။ ထို့ပြင် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အသင်းအဖွဲ့တို့ ချိတ်ဆက်၍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် နည်းပညာကဏ္ဍ၊ အရည်အသွေးကောင်းမွန်စွာ ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းပညာများကိုဖြန့်ဝေခြင်း၊ ပြည်ပတင်ပို့ရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်မှုများကို တစ်ဦးချင်းထိတွေ့ကူညီခြင်း၊ ပြည်ပကုန်စည် ပြပွဲများနှင့် ပြိုင်ပွဲများတွင် ပါဝင်နိုင်စေရန် ကူညီပေးခြင်း၊ စီးပွားရေးသံမှူးများမှ ပဲတီစိမ်းနှင့်

ပတ်သက်သည့် တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာ Criteria များကို စုစည်းဖြန့်ဝေပေးခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များဖြန့်ဝေအသိပေးခြင်းစသည်တို့အား ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။